

PLATFORMA ZA UDEJSTVOVANJE
DRŽAVLJANOV NA PODROČJU

ENERGIJSKE

UČINKOVITOSTI

Končno poročilo o posvetovanju – junij 2024

Analiza in poročilo pobude Make.org.

MAKE.
ORG

Platformo izvaja in moderira podjetje Open Source Politics.

Open
Source
Politics

KAZALO

Povzetek.....	stran 3
1. Uvod.....	stran 4
2. Metodologija.....	stran 5
3. Pregled.....	stran 6
4. Poglobljena analiza.....	stran 8
Ozaveščanje.....	stran 8
Energetska prenova stavb.....	stran 11
Promet in mehka mobilnost.....	stran 13
Energija iz obnovljivih virov.....	stran 15
Podpora in subvencije.....	stran 17
Ustvarjanje in skladiščenje zelene energije.....	stran 19
Solidarnost.....	stran 19
Ogrevanje.....	stran 20
Razsvetljava.....	stran 21
Zeleni in ekološko sprejemljivi prostori.....	stran 22
5. Ugotovitve.....	stran 24

POVZETEK

Evropska komisija je v prizadevanjih za večjo udeležbo državljanov pri evropskih vprašanjih na platformi za udejstvanje državljanov uvedla temo, ki se osredotoča na energijsko učinkovitost. S to platformo, ki je na voljo v vseh uradnih jezikih EU, je bila od 15. februarja 2024 do 31. maja 2024 omogočena spletna razprava, vzporedno pa je bil organiziran dopolnilni državljanski forum.

V tem poročilu so predstavljene glavne ugotovitve spletne razprave, razvrščene po 10 razsežnostih in 25 temah. Med drugim je bilo poudarjeno, da so pomembni ozaveščanje, poenostavitev postopkov energetske prenove stavb, spodbujanje trajnostnega prometa in večja podpora energiji iz obnovljivih virov. Državljeni so poudarili kolektivne ukrepe, izobraževalne pobude in poenostavljene birokratske postopke za povečanje energijske učinkovitosti.

I. UVOD

Da bi omogočila večjo udeležbo državljanov na evropski ravni, je Evropska komisija državljanom EU omogočila nove načine sodelovanja. Na **temo energijske učinkovitosti** je bila aktivirana platforma za udejstvovanje državljanov, ki omogoča ustrezno spletno razpravo. Razprava je bila na voljo v vseh uradnih jezikih EU, odprta pa je bila od 15. februarja 2024 do 31. maja 2024. Vzporedno z digitalnimi razpravami je potekal **državljski forum**, na katerem se je razpravljalo tudi o energijski učinkovitosti. Spletni rezultati so bili forumu predstavljeni na drugem in (končnem) tretjem zasedanju, da bi povezali spletne in druge metode sodelovanja.

Kot je opisano v nadaljevanju, je bilo na posvetovalni platformi, namenjeni razpravam državljanov o energijski učinkovitosti, zbranih **273 prispevkov državljanov**, ki jih je dopolnjevalo **140 komentarjev** in **230 všečkov**. Zaradi tega digitalnega prostora za sodelovanje je **skoraj 300 državljanov** lahko prispevalo k celotnemu procesu in tako neposredno obogatilo evropski proces odločanja.

To poročilo vsebuje končno analizo vseh prispevkov, ki so bili zbrani in analizirani **po razsežnostih** glede na najpogostejše **državljske teme** na podlagi prispevkov.

Na splošno je to posvetovanje pokazalo, da prevladujejo razprave o **petih glavnih razsežnostih**, pri katerih je bilo število prispevkov veliko: (1) ozaveščanje (med državljani in institucijami), (2) energetska prenova stavb, (3) trajnostne in nove oblike mobilnosti, (4) energija iz obnovljivih virov ter (5) podpora in subvencije kot vzvod za odgovornejšo porabo.

V tem poročilu bo najprej predstavljena metodologija analize, nato pa bo podan pregled razvoja dogodkov na platformi. Ta pregled je razdeljen na število sodelujočih in širši vsebinski oris. Poročilo nato vsebuje podrobno analizo vsake razsežnosti z razpravo državljanov o vsaki od tem, vključno s ponazoritvenimi citati s platforme za udejstvovanje državljanov. Za zaključek sta v zadnjem poglavju podana povzetek vsebine in kratka razprava.

2. METODOLOGIJA

Za opredelitev vsebine razprav na platformi za udejstvovanje državljanov v zvezi z energijsko učinkovitostjo je bila uporabljena tristopenjska metodologija. S tem se zagotovi, da so prispevki državljanov o različnih temah natančno preučeni. Poleg tega je omogočeno smiselno združevanje in razvrščanje zamisli, da se opredelijo glavne smeri razprave. S tem se doseže pravo ravnotežje med združevanjem podobnih prispevkov in omogočanjem visoke stopnje podrobnosti.

KORAK 1. KVANTITATIVNA ANALIZA prispevkov in komentarjev: opredeljene so bile glavne razsežnosti razprave. V ta namen je skupina za analizo uporabila tematski pristop: vsak prispevek je označila z ustreznimi temami. To je omogočilo prednostno razvrščanje zamisli, ki so jih predlagali državljanji.

KORAK 2. ANALIZA PRISPEVKOV po razsežnostih: ročno izvedena kvalitativna analiza. Vključevala je združevanje po temah, na podlagi katerega so bile oblikovane državljanske teme, določene glede na njihovo pogostost pojavljanja znotraj razsežnosti.

KORAK 3. upoštevanje KOMENTARJEV IN VŠEČKOV: opravljena je bila analiza za vsak prispevek in komentar (kadar se je štelo, da je ustrezen), pri čemer so bili izpostavljeni nekateri prispevki, ki so pomembni za ponazoritev teme.

GLOSAR

- **Prispevek** je posamezna objava, ki jo nekdo od sodelujočih deli na platformi.
- **Komentarji** so pisni odzivi sodelujočih na začetni prispevek. S komentarji se odpre razprava na začetno temo in sodelujočim omogoči medsebojna komunikacija.
- **Všečki** so glasovi sodelujočih, ki želijo izraziti strinjanje z določenim prispevkom. Nekateri prispevki nimajo všečkov.
- **Razsežnosti** so naslovi, pod katerimi so združene misli iz številnih prispevkov.
- **Državljsanske teme** so podkategorije razsežnosti, sestavljene iz enega ali več prispevkov.

3. PREGLED

ŠTEVILKE

Udeležba na svetovni ravni, od 15. februarja do 31. maja 2024

- **17 612** ogledov strani
- **264** sodelujočih
- **273** prispevkov
- **140** komentarjev
- **230** všečkov

Od redakcije vmesnega poročila (od 9. aprila 2024) je bila na platformi zabeležena bistveno večja stopnja sodelovanja, saj je bilo na njej objavljenih **184 novih prispevkov in 22 novih komentarjev**. Analiza je bila obogatena tudi z novimi spoznanji: nova razsežnost, tj. *energija iz obnovljivih virov*, je bila zaznana in analizirana na podlagi treh povezanih državljanskih tem, medtem ko sta bili razsežnosti *ozaveščanje* ter *promet in mobilnost* obogateni s po eno novo državljansko temo. **Dodane so bile ena nova razsežnost in pet novih državljanskih tem.**

VSE RAZSEŽNOSTI IN DRŽAVLJANSKE TEME NA ENEM MESTU

V spodnji preglednici so na enem mestu predstavljene vse opredeljene razsežnosti in državljanske teme. V naslednjem poglavju (4. *Poglobljena analiza*) so vse teme podrobneje raziskane.

V preglednici je prikazana tudi vsota prispevkov (Σ), ki spadajo pod vsako ustrezno razsežnost. Skupno število prispevkov na razsežnost (382) presega skupno število prispevkov (273), saj se lahko vsebina posameznih prispevkov hkrati nanaša na več razsežnosti.

RAZSEŽNOSTI	Σ	DRŽAVLJANSKE TEME
1. OZAVEŠČANJE	69	1.1 Ozaveščanje za spodbujanje boljše porabe
		1.2 Organizacija srečanj in izmenjav na vseh ravneh
		1.3 Izobraževanje državljanov od zgodnje mladosti naprej
		1.4 Spodbujanje državljanov k spremembi vedenja
		1.5 Obveščanje državljanov o razpoložljivih možnostih
		1.6 Vključevanje državljanov
2. ENERGETSKA PRENOVA STAVB	68	2.1 Skupno ukrepanje
		2.2 Poenostavitev postopkov
		2.3 Boj proti energijsko neučinkovitim stavbam
3. PROMET IN MOBILNOST	61	3.1 Spodbujanje trajnostnega prometa
		3.2 Podpora električnemu prometu
		3.3 Zamenjava prevoznih sredstev, ki močno onesnažujejo okolje
4. ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH VIROV	58	4.1 Uporaba okolju prijaznejše energije
		4.2 Namenjanje sredstev za spodbujanje energije iz obnovljivih virov
		4.3 Ponovna uporaba odpadkov
5. PODPORA IN SUBVENCije	53	5.1 Izvajanje subvencij in uveljavljanje strogih standardov
		5.2 Davki za spodbujanje odgovornejše porabe
		5.3. Naložbe za spodbujanje različne porabe energije
6. USTVARJANJE IN SHRANJEVANJE	28	6.1 Izboljšanje uporabe in shranjevanja zelene energije
7. SOLIDARNOST	19	7.1 Izražanje solidarnosti kot odziv na krizo
8. OGREVANJE	11	8.1 Učinkovitejša uporaba ogrevalnih sistemov
		8.2 Izvajanje rešitev daljinskega ogrevanja
9. RAZSVETLJAVA	10	9.1 Sprememba navad glede razsvetljave
10. ZELENI PROSTORI	5	10.1 Spoštovanje krajine
		10.2 Zelena mesta

4. POGLOBLJENA ANALIZA

V nadaljevanju so podrobneje obravnavane različne razsežnosti. V ta namen je vsaka državljanska tema posebej analizirana, pri čemer so združeni različni vidiki prispevkov.

RAZSEŽNOST 1: OZAVEŠČANJE

Državljska tema 1.1: Ozaveščanje za spodbujanje boljše porabe

ANALIZA teme

Cilj je zagotoviti informacije, ki bi državljanom omogočile, da se bolj zavedajo svoje porabe, in hkrati obsoditi slabe načine porabe. Ena od zamisli je tudi spodbujanje državljanov k vsakodnevnemu oblikovanju novih navad tako, da se jih opozarja na njihovo porabo (npr. z namestitvijo modulov na vtičnice, ki kažejo, koliko energije porabijo). Po drugi strani se predlaga, naj se obsodijo slabi načini porabe, da bi se izognili njihovi normalizaciji (npr. obsojanje trgovin, ki imajo pozimi odprta vrata in hkrati ogrevajo ali imajo ponoči prižgane napise, ter nakupov pri blagovnih znamkah hitre mode).

Predstavitev PRISPEVKOV

Sonja, 6 všečkov

„V vtičnice/svetlobna stikala vgradite števec porabe energije, tako da se poraba energije posreduje aplikaciji, ki v idealnem primeru neposredno določi stroške porabe, podobno kot pri električnih avtomobilih.“

Adela, 0 všečkov

„Želim, da se osredotočijo na trajnost oblačil. Tudi zaradi podnebja in splošne proizvodnje hitre mode po vsem svetu.“

Državljska tema 1.2: Organizacija srečanj in izmenjav na vseh ravneh

ANALIZA teme

Med zamislimi, ki so bile izmenjane na platformi, je tudi ta, da bi organizirali srečanja, pogovore in razprave na evropski, nacionalni in lokalni ravni za razprave o vprašanjih, povezanih z energijsko učinkovitostjo. Na ta način bi ljudi opozorili na ekološka vprašanja, tveganja velike porabe energije in možne rešitve. Pri tem bi lahko uporabili moč družbenih medijev.

Predstavitev PRISPEVKOV

Mikas, 1 všeček

„Razprava na ravni EU je ključnega pomena za to temo, saj v Evropi trenutno divja vojna.“

Isabelle, 1 všeček

„Dan se je začel z zasedanjem o energijski učinkovitosti. Veliko informacij, izmenjav, delitev z evropskimi državami, strokovnjaki in nami, evropskimi državljani. S tem imamo izjemno priložnost, da vsi skupaj razvijamo vest in moralo.“

Državljska tema 1.3: Izobraževanje državljanov od zgodnje mladosti naprej

ANALIZA teme

Državljani predlagajo, naj se v šolah sprejmejo ukrepi za ozaveščanje mlajših generacij, na primer s praktičnimi delavnicami. Te pa bi sporočila o energijski učinkovitosti prenašale naprej (npr. z družabnimi dejavnostmi, šolskimi programi, obveščanjem staršev).

Predstavitev PRISPEVKOV

Gerald, 4 všečki

„Z osredotočanjem na izobraževanje mlajših generacij o energijski učinkovitosti postavljamo temelje za bolj trajnostno prihodnost. Vlaganje v izobraževanje mlajših generacij (z družabnimi srečanji, šolskimi programi, opolnomočenjem staršev itd.) o energijski učinkovitosti ni le izbira, temveč je nujno za izgradnjo trajnostne prihodnosti.“

Joanna, 0 všečkov

„V šolah bi bilo treba tem temam nameniti več pozornosti prek praktičnih projektov z oprijemljivim učinkom, ki bi vključevali celotno skupnost.“

Državljska tema 1.4: Spodbujanje državljanov k spremembi vedenja

ANALIZA teme

Nekateri državljsani menijo, da zmanjšanje porabe ni niti realno niti zadostno, zato se morajo naučiti, kako spremeniti porabo. Skupni cilj je javnosti razložiti in jo prepričati, da nekatere globoko zakoreninjene navade niso potrebne ali bistvene. Mogoče jih je opustiti (npr. zmanjšanje števila zaslonov, ki se uporabljajo za oglaševanje, manj množičnih prireditvev z velikimi množicami in veliko opreme; nadomeščanje nepotrebnih poslovnih potovanj z videokonferencami; zmanjšanje prevoza blaga z uživanjem več lokalnih in sezonskih izdelkov; spodbujanje dela na daljavo).

Predstavitev PRISPEVKOV

Laurent, 4 všečki

„Da bi porabili manj energije, ni dovolj, da se poveča učinkovitost, saj se s tem spodbuja večja poraba; družbo in gospodarstvo moramo organizirati tako, da bosta manj energijsko intenzivna, in s tem zmanjšati število nepotrebnih potovanj.“

Emmanuel, 2 všečka

„Preprost način za zmanjšanje porabe energije v sektorju, ki je tako ali tako nepotreben: odstranimo vse zaslone, ki se uporabljajo za oglaševanje.“

Državljska tema 1.5: Obveščanje državljanov o razpoložljivih možnostih

ANALIZA teme

Državljsani so se strinjali z zamisljivo o medsebojnem izobraževanju ter zagotavljanju rešitev in podpore, da bi lahko sprejemali odločitve, ki bi bile bolj okolju prijazne (npr. recikliranje, izolacija domov za manjšo porabo energije).

Predstavitev PRISPEVKOV

Mirko, 7 všečkov

„Še bolj si je treba prizadevati, da bo doseganje energijske učinkovitosti privlačnejše, bolj zaželeno in priročnejše [...]. Potrebne so kampanje obveščanja na televiziji, družbenih medijih in dogodkih.“

Maripaze, 1 všeček

„Z drugotno uporabo predmetov se zmanjša potreba po proizvodnji novih izdelkov. Posledično se zmanjšajo količina uporabljenih naravnih virov, ekološki odtis in energija, porabljena pri proizvodnji.“

Državljska tema 1.6: Vključevanje državljanov

ANALIZA teme

Državljsani so se strinjali, da je treba ljudi bolj izobraževati ter jim ponuditi možne rešitve in podporo, da bi lahko sprejemali odločitve, bolj spoštljive do okolja (npr. recikliranje, izolacija domov za manjšo porabo energije).

Predstavitev PRISPEVKOV

Жаклин, 0 všečkov

„Namen tega je, da bi bili bolj obveščeni o energetskih politikah in o tem, kako bi morali ravnati v primeru krize na področju energije, s kakršno se trenutno soočamo. Dobro bi bilo vključiti tiste, ki jih je energetska kriza neposredno prizadela.“

Атанас, 1 všeček

„Kako bi morala EU spodbuditi občine, da bi mlade vključile v občinsko dogajanje na lokalni ravni?“

RAZSEŽNOST 2: ENERGETSKA PRENOVA STAVB

Državljska tema 2.1: Skupno ukrepanje

ANALIZA teme

Državljsani se strinjajo, da je za učinkovito izvajanje ukrepov energetske prenove potrebno sodelovanje vlad, podjetij in posameznikov. Javni organi morajo ljudem

zagotoviti potrebne informacije, ki jim bodo omogočile boljšo in bolj trajnostno porabo. Vendar so menili tudi, da morajo posamezni državljani ravnati trajnostno in spodbujati ljudi okoli sebe, naj spremenijo navade (npr. tako, da prenovijo svoje hiše in se pogovarjajo s sosedi ter jih spodbudijo k enakemu ukrepanju).

Predstavitev PRISPEVKOV

Matej, 5 všečkov

„Vlade, podjetja in posamezniki morajo pri izvajanju ukrepov sodelovati.“

Anthony, 7 všečkov

„Energijska učinkovitost je deloma stvar skupnosti in kolektivnega delovanja, zato je treba z ukrepi za spodbujanje učinkovitosti in energetske prenovo spodbujati skupnosti, da lahko ljudje sodelujejo in prepričajo druge v svojem sosedstvu.“

Državljska tema 2.2: Poenostavitev postopkov

ANALIZA teme

Javni organi morajo poskrbeti, da bo postopek energetske prenove manj birokratski in lažje dostopen (npr. za namestitev fotovoltaičnih panelov). Državljsane morajo tudi obvestiti o možnostih, ki so jim na voljo, da lahko začnejo potrebne postopke. Zlasti bi morali izpostaviti „beli certifikat“, tj. sistem spodbud, katerega namen je prepričati ljudi v ukrepanje in zmanjšanje porabe energije.

Predstavitev PRISPEVKOV

Danielle, 3 všečki

„Poenostavite in pospešite postopek odobritve in izdajanja dovoljenj za namestitev fotovoltaičnih sistemov. To je mogoče doseči s poenostavitvijo regulativnih zahtev in zmanjšanjem birokracije, povezane z vlogami za izdajo gradbenega dovoljenja.“

Agnieszka, 1 všeček

„Na ravni institucij EU bi bilo treba vzpostaviti zakonodajno rešitev, ki bi omogočala hitro in poenostavljeno uvedbo programov v podporo energijski učinkovitosti za različne kategorije stanovanj na podlagi dohodka, da bi lahko lokalni organi ne glede na svoje prednostne naloge take ukrepe uvedli v

vsakem kraju.“

Državljska tema 2.3: Boj proti energijsko neučinkovitim stavbam

ANALIZA teme

Državljsani so se strinjali, da je treba zagotoviti večje število energijsko učinkovitejših stavb. Poleg tega bi bilo treba energijo učinkoviteje shranjevati. Sprejeti je treba potrebne ukrepe, kot so prenova obstoječih stavb (zasebnih domov, javnih prostorov), da bi bile energijsko manj intenzivne (npr. s ponovno izolacijo), boljša izolacija novih stavb, da bodo potrebovale manj energije, in uporaba več površin za pridobivanje energije (npr. prazne strehe parkirišč s sončnimi paneli).

Predstavitev PRISPEVKOV

Etienne, 3 všečki

„Pravilna raba mestnih površin – na razpolago so številna parkirišča, strehe javnih stavb itd. Ta območja bi se lahko uporabila za napajanje takih samozadostnih stavb (naj kot model navedem Disneyland v Parizu).“

Alberto, 1 všeček

„Vidimo, kako bo sistem belih certifikatov, ki je bil pred kratkim uveden v naši državi (v drugih državah, kot sta Francija in Italija, pa je že uveljavljen), ključen za spodbujanje energijske učinkovitosti in trajnostnega razvoja v vseh sektorjih (industrijski, storitveni, stanovanjski in prometni sektor).“

RAZSEŽNOST 3: PROMET IN MEHKA MOBILNOST

Državljska tema 3.1: Spodbujanje trajnostnega prometa

ANALIZA teme

Državljsani so navedli, da je treba ljudi spodbujati k uporabi okolju prijaznejših oblik prevoza tako, da se jim ponudijo učinkovite alternative: znižanje cene javnega prevoza (npr. znižanje letne vozovnice za javni prevoz v večjih mestih ali zagotavljanje, da so potovanja z vlakom cenejša kot z letalom) ter spodbujanje

ljudi k uporabi okolju prijaznih oblik prevoza, kot so kolesa (gradnja še več kolesarskih stez, zlasti v večjih mestih).

Predstavitev PRISPEVKOV

João, 3 všečki

„Izberajmo bolj trajnostne oblike prevoza, uporabljajmo javni prevoz (potrebne so nižje in stroškovno učinkovite cene za državljane) ali električne avtomobile, koristne so kampanje za prevzem odpadnih (delov) avtomobilov.“

Marilina, 2 všečka

„Javni prevoz bi moral postati veliko bolj razširjen, saj se z njim prispeva k boju proti energetske krizi, zmanjšanju prometa in odpravljanju drugih velikih težav po vsem svetu.“

Državljanška tema 3.2: Podpora električnemu prometu

ANALIZA teme

Sodelujoči so menili, da je treba razviti industrijo električnega prevoza: tako s spodbujanjem širitve električnega javnega prevoza v mestih, da se zmanjšajo emisije (npr. s spodbujanjem namestitve trolejbusov v mestih), kot tudi s spodbujanjem ljudi k nakupu električnih avtomobilov, vlaganjem v podjetja, ki proizvajajo električne avtomobile, subvencijami in široko dostopnostjo polnilnih postaj.

Predstavitev PRISPEVKOV

Jose, 1 všeček

„Mislim, da bi moral biti mestni javni prevoz v celoti električen, saj to niso potovanja na dolge razdalje in tako ni treba iskati polnilnega mesta.“

Franziska, 0 všečkov

„Da bi spodbudili večjo uporabo električnih avtomobilov v mestih in manjših krajih, je treba razširiti in izboljšati infrastrukturo za njihovo polnjenje.“

Državljanška tema 3.3: Zamenjava prevoznih sredstev, ki močno onesnažujejo okolje

ANALIZA teme

Državljeni so menili, da je treba javnost bolje spodbujati k uporabi okolju prijaznejših prevoznih sredstev. To bi bilo mogoče doseči z obdavčitvijo in zamenjavo prevoznih sredstev, ki močno onesnažujejo okolje (npr. zamenjava starih vlakov, ki onesnažujejo okolje, z električnimi vlaki), ter uvedbo posebnih omejitev za odvrčanje ljudi od uporabe nekaterih prevoznih sredstev (npr. uvedba omejitev za športna terenska vozila na mestnih območjih).

Predstavitev PRISPEVKOV

Juliette, 1 všeček

„Veliko je prizadevanj za zmanjšanje uporabe avtomobilov in promocijo električnih vozil. Za zmanjšanje energetskega odtisa mest in držav pa bi bilo bolj učinkovito, če bi javni prevoz postal bolj izvedljiva in poceni alternativa.“

Victor, 26 všečkov

„Teža in velikost vozila neposredno vplivata na njegovo porabo goriva, kar prispeva k izčrpanju zalog fosilnih goriv in onesnaževanju okolja. Športna terenska vozila, za katera je znano, da so velika, porabijo več goriva in imajo s tem večji vpliv na podnebne spremembe, poleg tega pa je zaradi njih več prometnih zastojev in težav s parkiranjem v gosto naseljenih mestnih območjih. Zato je predlagano, naj se razmisli o uvedbi višje obdavčitve športnih terenskih vozil ali o omejitvi njihove uporabe na mestnih območjih.“

RAZSEŽNOST 4: ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH VIROV

Državljska tema 4.1: Uporaba okolju prijaznejših energij

ANALIZA teme

Državljeni menijo, da je treba spodbujati različne oblike energije, ki so bolj prijazne do okolja. To velja tako za javne prostore kot za zasebne domove: spodbujajo naj se sončna energija (s čimprejšnjo namestitvijo sončnih panelov, na primer na strehe domov), hidravlična energija (z razvojem elektrarn za proizvodnjo ogljično nevtralne hidroelektrične energije), vetrna energija (z gradnjo in namestitvijo vetrnih turbin) in nazadnje izgradnja več jedrskih elektrarn. Na koncu je bilo podano mnenje, da bi morali vzpostaviti sistem za

prerazporeditev energije, da ne bi prihajalo do izgub in da bi lahko tisti, ki nimajo dostopa do teh virov energije, še vedno uporabljali čisto energijo.

Predstavitev PRISPEVKOV

Hans-Werner, 0 všečkov

„Energija obstaja in jo je mogoče kvečjemu preoblikovati. 2. Sončna energija in jedrska energija sta primarni energiji. Narava in človek ustvarjata sekundarno energijo. Jedrskih elektrarn ne smemo izklapljati, zagotoviti je treba varno energijo.“

Ben, 0 všečkov

„Opustiti moramo energijo iz neobnovljivih virov ter preiti na čisto in zeleno energijo, kot so vetrne elektrarne in sončni paneli. Jedrska in ogljična energija nista dovolj čisti, da bi ju lahko šteli za dobro dolgoročno naložbo.“

Državljska tema 4.2: Namenjanje sredstev za spodbujanje energije iz obnovljivih virov

ANALIZA teme

Državljsani menijo, da je bistveno vzpostaviti posebno financiranje za razvoj obnovljivih virov energije, zlasti na podeželju. Strinjali so se, da je prihodnost v zelenih energijah. Bistveno je, da imajo do njih dostop vsi državljsani, ne glede na njihova sredstva.

Predstavitev PRISPEVKOV

Andre, 0 všečkov

„V manjših podeželskih vaseh in mestih lahko zaradi pomanjkanja kapitala in razvoja uporabljamo le malo obnovljivih virov energije.“

Roberts, 1 všeček

„Ni finančnih sredstev za trajnostno pridobivanje električne energije. Ni sistema, v katerem bi lahko sredstva dobili neposredno od EU namesto prek lokalnih oblasti, ki postavljajo absurdne zahteve.“

Državljska tema 4.3: Ponovna uporaba odpadkov

ANALIZA teme

Sodelujoči poudarjajo, da je pomembno vzpostaviti celovit sistem ravnanja z odpadki, da bi zmanjšali število odlagališč. Nato bi lahko iz odpadkov pridobivali energijo, na primer s proizvodnjo bioplina iz odpadne hrane.

Predstavitev PRISPEVKOV

Laura, 1 všeček

„Osredotočiti se moramo na vir energije, dati prednost energiji iz obnovljivih virov in poskušati čim bolj zmanjšati količino odpadkov.“

Zeynep, 0 všečkov

„Za zmanjšanje števila odlagališč v EU predlagam uvedbo celovitega sistema ravnanja z odpadki, osredotočenega na recikliranje in kompostiranje. Ta sistem bi vključeval spodbude za podjetja in gospodinjstva za zmanjšanje nastajanja odpadkov ter stroge predpise o odlaganju odpadkov na odlagališčih. Poleg tega bi lahko z vlaganjem v inovativne tehnologije za pretvorbo odpadkov v energijo še dodatno zmanjšali količino odpadkov, ki končajo na odlagališčih.“

RAZSEŽNOST 5: PODPORA IN SUBVENCije

Državljska tema 5.1: Izvajanje subvencij in uveljavljanje strogih standardov

ANALIZA teme

Državljsani menijo, da morajo javni organi uvesti norme in obveznosti za spodbujanje ljudi k bolj spoštljivi gradnji (npr. norme za spodbujanje prenove starih stavb ali za urejanje gradnje novih stavb).

Predstavitev PRISPEVKOV

Matej, 4 všečki

„Zagotovijo naj se subvencije za izolacijo in nakup starejše družinske hiše, obnovljivi viri energije za celovito prenovo hiš in učinkovitejša raba energije.“

Monica, 4 všečki

„Vlade lahko pred letom 2030 uvedejo tudi stroga urbanistična in gradbena pravila, s katerimi bi se zagotavljalo, da so pri novogradnjah ali prenovi starih stavb izpolnjeni določeni standardi energijske učinkovitosti. Ta lahko vključujejo vidike, kot so ustrezna izolacija, energijsko učinkovita okna, razsvetljava in ogrevalni sistemi. Poleg tega se lahko uvede obvezna uporaba pametnih sistemov pri novogradnjah, pristojbine za zelene stavbe pa bi lahko bile nižje.“

Državljska tema 5.2: Spodbujanje odgovornejše porabe

ANALIZA teme

Državljsani pozivajo k uvedbi sistema bonus-malus za spodbujanje učinkovitejše porabe in odvračanje od prekomerne porabe energije. To bi bilo mogoče doseči zlasti z višjo obdavčitvijo nekaterih izdelkov (na primer uvoženega blaga ali starih, okolju škodljivih avtomobilov).

Predstavitev PRISPEVKOV

Aranča, 1 všeček

„Glede na to, da smo vsi zavezani k trajnostnosti in zmanjšanju ogljičnega odtisa, se sprašujem, kako bodo državljsani lahko zamenjali svoja vozila, ki onesnažujejo okolje, če je taka menjava zelo draga in je pri tem na voljo bolj malo pomoči?“

Fabio, 2 všečka

„Proizvajalec sadja in zelenjave, ki porabi enako količino energije kot proizvajalec alkoholnih pijač ali cigaret, mora plačati manj, saj je njegov izdelek koristnejši za družbo, izdelki, kot so cigarete in alkohol, pa so škodljivi.“

Državljska tema 5.3: Naložbe za spodbujanje različne porabe energije

ANALIZA teme

Državljsani poudarjajo, da bi morali javni organi spodbujati ljudi k drugačni porabi z vlaganjem v ekološke pobude (npr. z namestitvijo superpolnilnikov v nove

večstanovanjske in enostanovanjske stavbe, da bi spodbudili ljudi k nakupu električnih avtomobilov).

Predstavitev PRISPEVKOV

Claude, 5 všečkov

„Zdaj bi bilo smiselno, da se v nove večstanovanjske in enostanovanjske stavbe namestijo polnilne postaje. Priključke bi lahko krili ali subvencionirali javni organi.“

Jose, 1 všeček

„Danes se z nakupom električnega avtomobila ujameš v past. Večina nas nima na voljo prostora za polnjenje. Avtomobili v Španiji so parkirani na javnih cestah, zaradi česar jih ni mogoče napolniti čez noč. Doseg teh vozil je še vedno zelo omejen. Polnjenje je počasno in drago, tako da se za potovanje porabi več časa in denarja.“

RAZSEŽNOST 6: USTVARJANJE IN SKLADIŠČENJE ZELENE ENERGIJE

Državljska tema 6.1: Izboljšanje uporabe in shranjevanja zelene energije

ANALIZA teme

Državljeni so se strinjali, da bi bila energijska učinkovitost večja, če bi se učili, kako ustvariti energijo iz novih virov, kot so gibanje (npr. s pridobivanjem energije, proizvedene v telovadnicah) ali električni avtomobili (z namestitvijo modula na streho za pretvorbo sončne energije). Prav tako je bilo rečeno, da se moramo naučiti bolje shranjevati energijo v dematerializirani obliki (na primer v baterijah), namesto da ustvarjamo drage in energijsko potratne infrastrukture.

Predstavitev PRISPEVKOV

Léo, 2 všečka

„Z vgradnjo solarnih modulov v vozila, ki se uporabljajo na sončnih območjih, bi zmanjšali odvisnost od fosilnih goriv.“

Roelof, 4 všečki

„Decentralizirano skladiščenje, na primer z vodikom, amoniakom, kinetično energijo ali baterijo, ponuja rešitev tako s tehničnega kot strateškega vidika (motnje).“

RAZSEŽNOST 7: SOLIDARNOST

Državljska tema 7.1: Izražanje solidarnosti kot odziv na krizo

ANALIZA teme

Potreben je skupen odziv na ekološko krizo, da ekološke pobude ne bi bile rezervirane le za del prebivalstva, temveč dostopne vsem. Državljsani so menili, da morajo Evropska unija in javni organi podpreti najrevnejši in najmlajši del prebivalstva, da bodo imeli dostop do dražjih ekoloških pobud (npr. subvencije za spodbujanje namestitve sončnih panelov, nakup električnih avtomobilov, zmanjšanje študentskih računov za elektriko s prilagoditvijo tarif glede na običajna gospodinjstva).

Predstavitev PRISPEVKOV

Effie, 1 všeček

„Številni (najrevnejši) državljsani so že izčrpali vse varčevalne ukrepe, ki si jih lahko privoščijo. EU bi se morala osredotočiti na samooskrbo revnih in srednje velikih gospodinjstev. Uvedejo naj se stroge smernice za države članice, da bodo dale prednost samooskrbi gospodinjstev.“

Anthony, 7 všečkov

„Energijska učinkovitost je deloma stvar skupnosti in kolektivnega delovanja, zato je treba z ukrepi za spodbujanje učinkovitosti in energetske prenove spodbujati skupnosti, da lahko ljudje sodelujejo in prepričajo druge v svojem sosedstvu.“

RAZSEŽNOST 8: OGREVANJE

Državljska tema 8.1: Učinkovitejša uporaba ogrevalnih sistemov

ANALIZA teme

Po mnenju sodelujočih je pomembno, da se boljše uporabljajo obstoječa pravila in dajejo priporočila glede ogrevanja. S tem bi se izognili neučinkoviti uporabi ogrevalnih sistemov, ki vodi do prekomerne porabe (npr. številni zakoni, standardi in priporočila v zvezi z uporabo ogrevalnih sistemov že obstajajo in so v pomoč pri preprečevanju uporabe prevelikih naprav, slabega vzdrževanja ali slabega nadzora nad sistemi). Poleg tega se zdi, da je treba prenoviti nizkoenergijske ogrevalne sisteme (npr. aerotermalne in geotermalne sisteme ter sisteme na biomaso).

Predstavitev PRISPEVKOV

Alin, 3 všečki

„Glede na izkušnje se veliko ogrevalnih in klimatskih sistemov slabo uporablja zaradi prevelike velikosti, slabega vzdrževanja ali upravljanja; najpogosteje se 10 do 15 % prihrankov energije doseže brez naložb, ne glede na energijo, ki se uporablja. Čeprav obstajajo številna orodja (zakonodajna, normativna, navodila, priporočila, nasveti itd.), pa njihova uporaba ni sistematična. Začnimo pravilno uporabljati ta orodja.“

Ana Maria, 4 všečki

„Naprave z boljšo energijsko oceno. Ogrevalni sistemi na osnovi energije iz obnovljivih virov: aerotermalni, geotermalni in na biomaso.“

Državljska tema 8.2: Izvajanje rešitev daljinskega ogrevanja

ANALIZA teme

Sodelujoči se strinjajo, da je pomembno zmanjšati stroške in odhodke za energijo z vzpostavitvijo sistema daljinskega ogrevanja, kadar je to mogoče. S tem bi se omogočilo ogrevanje soseske, mesta ali širšega območja (npr. z uporabo podzemnih cevi za trajnostno ogrevanje in hlajenje ali zamenjavo kotlov z učinkovitimi toplotnimi črpalkami).

Predstavitev PRISPEVKOV

Federico, 9 všečkov

„Naj se uvedejo rešitve za daljinsko ogrevanje, kadar je to mogoče.“

Ingrid, 0 všečkov

„Odmik od fosilnih goriv torej najprej pomeni prehod na toplotne črpalke, vključno z večjimi radiatorji za zmanjšanje temperature pretoka in izboljšanje nadzora nad sistemom. 15 000 kWh zemeljskega plina, ki je na ta način cenovno dostopen, se lahko pretvori v 3 200 kWh električne energije.“

RAZSEŽNOST 9: RAZSVETLJAVA

Državljska tema 9.1: Sprememba navad glede razsvetljave

ANALIZA teme

Sodelujoči so delili zamisel o izboljšanju energijske učinkovitosti in razsvetljave v javnih stavbah in domovih. To bi bilo mogoče doseči s spremembo načina postavitve in uporabe svetilk in sistemov razsvetljave (npr. s splošno uporabo nizkoenergijskih sijalk LED ali strešnimi okni za naravno svetlobo). Drugi primeri, ki so bili omenjeni, so prenehanje uporabe žarnic in ugašanje luči na javnih mestih ponoči za varčevanje z električno energijo.

Predstavitev PRISPEVKOV

Ana Maria, 4 všečki

„Treba je izboljšati energijsko učinkovitost in razsvetljavo domov: s sijalkami LED ali strešnimi okni za naravno svetlobo.“

Haoyue, 0 všečkov

„Opažam, da veliko žarnic na javnih mestih ni ugasnjenih. Vse pozivam, naj ponoči ugasnejo luči in tako varčujejo z električno energijo.“

RAZSEŽNOST 10: ZELENI IN EKOLOŠKO SPREJEMLJIVI PROSTORI

Državljska tema 10.1: Spoštovanje krajine

1. Spoštovanje krajine

ANALIZA teme

Sodelujoči se strinjajo, da je treba še naprej uporabljati zeleno energijo. Vendar se poudarja, da je treba to storiti na način, ki ne vpliva na krajine (npr. s splošno postavitvijo vetrnih turbin).

Predstavitev PRISPEVKOV

Stefano, 2 všečka

„Energetski prehod je bistvenega pomena za reševanje podnebnih sprememb. Vendar energetskega prehoda ni mogoče vsiliti. Vetrnih ali fotovoltaičnih elektrarn ni mogoče vsiliti v krajine, kjer se državljani ter mesta niso izrekli v prid tej infrastrukturi. Bistveno je spoštovati Aarhuško konvencijo, katere pogodbenice so evropske države in sama Evropska unija.“

Državljanška tema 10.2: Zelena mesta

ANALIZA teme

Zamisel državljanov je, da bi ustvarili mesta z več zelenja, zmanjšali temperature in se tako borili proti globalnemu segrevanju (npr. nekatera mesta so se odločila zasaditi veliko dreves, kar jim je omogočilo, da je bilo med vročinskimi valovi nekaj stopinj hladneje), pa tudi izkoristili nekatere lokacije za sajenje dreves (npr. neuporabljene strehe v mestih).

Predstavitev PRISPEVKOV

Federico, 9 všečkov

„Drastično naj se zmanjša uporaba betona na mestnih ulicah in površinah in mesta naj namesto tega zasadijo travo in drevesa, da se zmanjšata segrevanje mest in uporaba hladilnih naprav (zlasti poleti).“

Charline, 0 všečkov

„Želim si, da bi bilo v mestu več koticov narave, kjer lahko zadihaš, se umakneš od onesnaženja in skriješ pred soncem.“

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Platforma za udejstvovanje državljanov na področju energijske učinkovitosti je bila pomemben mejnik, ki je omogočil spletno **večjezično državljansko udejstvovanje** na evropski ravni. Kot je navedeno zgoraj, se je z njo v celotnem obdobju posvetovanja, ki je trajalo od 15. februarja do 31. maja 2024, bistveno izboljšalo razumevanje **skupne vizije za povečanje energijske učinkovitosti** po vsej EU. Združevanje spletnih prispevkov in razmislekov z državljanskega foruma je obogatilo dialog in zagotovilo, da so bili pri oblikovanju končnih spoznanj upoštevani različni pogledi.

V procesu udejstvovanja je bilo razkrito, da **so se sodelujoči močno strinjali glede več ključnih razsežnosti**: ozaveščanja, energetske prenove stavb, prometa in mobilnosti, energije iz obnovljivih virov, podpore in subvencij, proizvodnje in shranjevanja zelene energije, solidarnosti, ogrevanja, razsvetljave in zelenih površin. Državljanji so poudarili, da so poleg **sistemskih sprememb** potrebne tudi **praktične rešitve, ki bi jih spodbujala skupnost**. Glavne teme, ki so se pojavile, vključujejo potrebo po poenostavljenih postopkih za energetske prenove stavb, večje javne naložbe v energijo iz obnovljivih virov in širitev električne prometne infrastrukture.

Če povzamemo, na tem posvetovanju niso bile zajete le številne zamisli in predlogi evropskih državljanov, temveč se je tudi **okrepila potreba po enotnem, v ukrepanje usmerjenem pristopu k energijski učinkovitosti**. Očitno je, da so tehnološki napredek in regulativni okviri sicer ključni za sodelujoče, vendar sta udejstvovanje in opolnomočenje državljanov še vedno temeljnega pomena za doseganje dolgoročnih trajnostnih ciljev.

Pomembno je poudariti, da zgoraj obravnavanih rezultatov ni mogoče šteti za reprezentativne. Kljub temu je bilo z njimi po eni strani mogoče pridobiti **nove zamisli**, po drugi strani pa **splošni občutek glede prednostnih potreb državljanov**. Ker Evropa napreduje na področju energijske učinkovitosti, so ta spoznanja lahko ključna pri oblikovanju politik, ki ne bi bile samo učinkovite, ampak **bi imele tudi široko podporo javnosti**. S tem bi zagotovili, da bo prehod v energijsko učinkovitejšo Evropo vključujoč in trajosten.